

УДК 821.161.2

ОКСАНА ШУКАЙ

м. Київ

shukai2013@yandex.ua

ЖІНОЧИЙ ОБРАЗ ЯК ІНТЕРПРЕТАЦІЙНА МОДЕЛЬ ПОДІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ МАРІЇ МАТІОС «СОЛОДКА ДАРУСЯ»)

У романі «Солодка Даруся» Марія Матіос інтерпретує ключові проблеми національної історії 30–50-х років ХХ ст. Зокрема, вона зосереджує читацьку увагу на зображенні життя гуцулів, які постійно зазнають дискримінації з боку окупаційних режимів румунської, німецької та радянської влади. Письменниця намагається простежити, як відбуваються сутнісні зміни в психології людини, в її світогляді, у сприйнятті світу. Крізь призму життя звичайних селян, насамперед, крізь призму жіночої долі, спотворених війнами та історичними катаклізмами, що випробовують їхні характери, письменниця розповідає про історію країни.

Ключові слова: Марія Матіос, концептуальний прийом, жіноча доля, дискримінація, історичний аспект, історичні катаклізи, національна трагедія.

У романі «Солодка Даруся» Марія Матіос інтерпретує ключові проблеми національної історії 30–50-х років ХХ ст. в її буковинському й галицькому ареалах. Письменниця переконує, що вони відбуваються, насамперед, унаслідок різних соціальних та історичних катаклізмів. За словами А. Камю, «роль письменника невіддільна від тяжких людських обов'язків. Він, за визначенням, не може сьогодні бути слугою тих, хто робить історію, – навпаки, він на службі у тих, хто її зазнає» [9, 184].

Швидка зміна влад (румунська – радянська – німецька – румунська – німецька – мадярська – радянська) вела до руйнації підвалин етнічного буття нації, модифікувала духовну структуру людини. Письменниця вміло заглиблюється у кризові ситуації стосунків людини й громади, досліджує стресові ситуації, життєві обставини, що травмують. Відстоюючи сферу абсолютних цінностей, Марія Матіос засвідчує руйнацію особистості людини та дійсності і в такий спосіб активізує трагічне усвідомлення індивідом своєї долі та руйнівну роль соціумного інтер'єру. Як справедливо зазначає О. Романенко, «подія, як передумова появи історії, її зав'язка й фінал у цьому творі є лише приводом до розмови про межі особистісного всесвіту, про опір людського розуму часові, про наслідки цього опору» [15, 268].

Сама Марія Матіос про героїв своїх творів говорить наступне: «А люди при тому народжували, любили, ненавиділи, вбивали, прощали, вмирили, гинули, тобто жили. Чи доводиться, дивуватися, що ці люди, яких світова історія перекидала з держави в державу, наче колоду карт із рук у руки, мають ТАКИЙ досвід загартування? Що вони навчені мислити самостійно – не поспіхом, але й не надто радикально: не «по-галицьки», не «по-закарпатськи», а «по-буковинськи»? Чи слід дивуватися, що вони інші, ніж у решті України?! Інші, бо життя заклало їм... носити в собі неубієнне почуття гідності, зокрема й гідності національної, незалежно від національності – і жити! Жити! За всіх обставин. Бо двічі життя не буває! Проте жодна людина не обирає свого часу і місця народження. Але на кожну людину – незалежно від часу, епохи, ідеології і влади – завжди чатує Колісниця Несправедливості. І кермують цією Колісницею завжди люди. Хто з переконань, хто з примусу, хто від браку совісті й Бога в душі» [11, 167].

Найвідоміший і найпопулярніший роман Марії Матіос «Солодка Даруся» справедливо назвали «трагедією, адекватною історії ХХ століття», а саму Дарусю – «образом майже біблійним». Марія Матіос визначає жанр твору як «драму на три життя», вказуючи таким чином, що історія і кожна людина, зокрема, за

всіх часів і режимів, пов'язані. Письменниця розповідає про людей різних національностей у часи історичних катастроф, які не загубили свою толерантність, добро та незнищенні пристрасті людського серця. «Триєдність людського існування як основоположна категорія, по суті – біблійна, підкреслюється письменницею навіть на композиційному рівні (роман складається із трьох частин, має підзаголовок «драма на три життя»), однак ця християнська тріада не може бути зреалізованою в епоху соціальних катаклізмів, які зачіпають долю навіть найменшої людини – Дарусі» [15, 269].

Марія Матіос стверджує: «Коли можна ведмедя навчити їздити на велосипеді, то можна навчити кожну людину любити свою вітчизну, знати мову і поважати історію землі, яка тебе годує, – повинні змусити кожного читача замислитися над вічними цінностями, які, на жаль, стають «не актуальними» [1, 14]. Епіцентром більшості творів М. Матіос є жінка, доля якої тісно пов'язана з долею нації, що впродовж віків була трагічною і трагічним відлунням у всі часи відгукувалась у жіночих долях. Жіноча самотність – улюблена тема письменниці. Цей феномен жіночого буття М. Матіос осмислює на високому філософському рівні, і щоразу в її творах читач зустрічається з різними формами й видами самотності [2, 31].

Історія однієї дівчини проходить у романі – «солодкої» Дарусі: «Неймовірний біль збирався у її голові, коли бодай хтось нагадував їй про солодощі, і ніхто з односільчан не пригощав її конфетою, бо знали, що Дарусі буде непереливки від солодкого... А ті страшні болі лише тік води міг спинити, люди дивувалися Даринці, вони не розуміли, що вона рятує себе, як може. Вони не вміли розуміти чуже горе, їхні черстві серця ще горітимуть у пеклі, а Даруся – людина Божа, вона може вільно з Богом говорити, а з людьми ні! Лише з Богом і з батьком, який лежить у ямі, а над ним хрест почепили, бо давно вмер він, а вона може з ним говорити... Люди думають, що вона німа, а вона лише цінує кожне слово, вона знає ціну мовчання...» [12, 45].

Життєвий шлях Дарусі переплітається з долею Івана Цвичка, він теж не є багатослівним і йому до вподоби грати на дримбі. Вони обид-

ва були не такими, як усі – гіршими, оскільки не схожими на інших. «Слабі на голову – то Божі люди». Але як сильно він не хотів, щоб Даруся була тією «божою людиною», бо тим людям не просто живеться в суспільстві [12, 74].

Історична проблема, на думку С. Сипливець, «тлумачиться авторкою як пуповинний зв'язок дитини з матір'ю, яка росте й розвивається у її лоні протягом дев'яти місяців. Це і генетичний кровний зв'язок, це як батько і дитина. Людина невіддільна від історії, а тому невільна. Історія страшна і жорстока. Бо вона, як та «колісниця їде – і людини не бачить... Чоловік один, а колісниця кожного разу друга» (Гершко). Такий закон Всесвіту» [16, 12]. Тобто встановлюється однобічний зв'язок між історією та окремою особистістю: людина не має права впливати на хід історичних подій, не може його змінити, трансформувати, має просто віддатися на милість історичних катаклізмів, які змусять її тішитися чи й страждати водночас.

Даруся мовчить, але тому, що на власному прикладі відчула, що слово завжди вимагає відповідальності, що словом найпростіше завдати лиха та страждання. Дитиною найбільше покарань вона дістає через слова, і кульмінацією тут стає відкриття правди енкаведистові за льодяники, що її батько – колгоспний заготівельник – добровільно віддав бійцям УПА молочні продукти. Дитяча оповідь про нічних вуйків, які не били її тата й вікна в хаті, призвела до втрати родини. Після цього Даруся замовкла і кається у своєму гріхові, має напади головного болю. Вона створює власну концепцію світосприйняття, з власними етичними цінностями, поняттям про добро і зло, яка є близькою до філософії екзистенціалізму. Крім того, у творі лунають думки про невідворотність життєвих катаклізмів, про те, що людина нічого не може змінити у світі, Крім того, часто проводяться паралелі між життям тепер і життям тоді: «Теперішні часи – не для життя, не для веселості, хіба лиш для думання та смерті» [14, 6]. Або: «життя і війна тривали одночасно, водночас залежні і незалежні одне від одного» [17, 25]. Саме ці структурні моменти у тексті дають уявлення про внутрішню сутність тих історичних явищ, які переживають герої.

У I частині «Даруся – драма щоденна» розкривається характер головної героїні. Роман розпочинається діалогом сусідок Марії й Василини про жоржини, ружу, лілії, який характеризує солодку Дарусю як шляхетну душу, яка розуміється на квітах і опікується ними, як дитиною [8, 137] («Вона, сирота, носила викопане коріння по селу, як дитину. Загорнула в ковдру, якою сама вкривається, притиснула до грудей та й гріє, а принесла – розповиває, ну чисто тобі, як дитину» [12, 4]). Даруся – дитина природи, яка є одним із засобів її спасіння від самотності. Вона багато часу проводить у садку, розмовляючи з квітами, прикрашаючи дерева. Собаки супроводжують її, коли вона йде до батька, що наштотує на думку, що закони тварин є більш «людяними», ніж закони людей. Цікавим є її характеристика різних стихій: вода та земля – дві життєдайні сили, які рятують її від болю (при чому соціум не розуміє таких методів лікування, сприймаючи це як ще один привід назвати її «дурною»), вогонь – руйнівна сила, свій біль у голові вона порівнює весь час із вогнем, на кладовищі вона не палить свічку, «бо свічка горить-горить та й випалює все, що є довкіл людського. Вогонь свічки виганяє не тільки злий дух, але й дух людини, яка не завжди була мертвою» [12, 27]. Для суспільства ж вогонь – джерело життя і світла.

Даруся – жінка зрілого віку («заплітає-розплітає давно поріділу косу»), хоча навіть малою вона степенна, розважлива, неначе стара бабуся. Даруся думає, бо «не вміє не думати», згадує дитинство і батьків, «стоїть у холодній купелі осені і бореться із цвяхами, забитими в голову чийось важким, безсердечним молотом» [12, 11], плаче, «поклавши непокриту голову в самотню червону айстру» [12, 19]. Це образ майже біблійний, сповнений шляхетності. «Дурна», вона розумніша за односельців, далека від пліток. Вона водночас любить і не любить людей, що свідчить про її філософію як екзистенціальну.

Екзистенціалізм акцентує увагу на ірраціональності буття людини, яке є тимчасовим, а кінцевим результатом і звільненням є смерть. Смерть є певним спасінням від нереалізованості та відчуженості, від нещастя, тому «поки Даруся не буде нещасною, вона

завжди до тата йтиме, як княжна. І ніхто їй не розказ» [12, 22]. Хвороба полишає її лише в спілкуванні з батьком, їй здається, що душа полишає тіло і летить на його голос: «Лишилося одне тіло, нібито й не Дарусине, не зболене і не зчорніле, а чиясь чуже, незане холодне тіло, по якому весело снують мурашки. Вона сидить, завмерла, майже не дихаючи, із заплющеними очима, ніби боїться, що ось-ось душа вернеться назад в її тіло, але вже без татового голосу» [12, 25]. Потойбіччя не відлякує героїню, не сприймається як «темний світ», а вабить, тому на цвинтар Даруся йде як на свято.

В образі Дарусі помітні й риси неоромантизму: це її підсвідомий зв'язок з природою, відчуженість від суспільства, етноколот, звернення до міфологічних вірувань, а також те, що Даруся – непересічна сильна особистість, яка стоїть поза суспільним добром і злом, протистоїть суспільній більшості. Те, що суспільство її не сприймає, не є першопричиною її страждань.

М. Матіос намагається донести до читача думку про жорстокий парадокс людського буття. Суспільство, яке є реальним фактором, суб'єктом, об'єктом історичного буття, значно сильнішим, ніж окрема особистість, практично ніколи не захищає своїх членів. Навпаки, в романі суспільство виступає головним суддею, який нерідко є сліпим. Даруся дивується, чому «люди в селі часом роблять таке, що навіть Даруся хапається за голову, але їх дурними чомусь ніхто не називає, а про неї, що говорить з деревами і квітами, і живе собі, як хоче, хоч і шкоди не робить нікому, думають, як про дурну» [12, 6], чому «Федько осідлав був свого барана і повіз ним сина до школи, і ніхто не сказав, що Федько дурний...» [12, 6]. Люд сліпий до горя і заздрісний до щастя й добробуту інших: «Те, чого не треба, ці люди-юди видять і знають... Але така погана людська природа, добрий чоловіче...» [12, 115]. Важливим для характеристики суспільства є опис його етнічних уявлень та вірувань, в умовах яких він існує. Так, Марія лікує Дарусю борсуковим салом, коли її сину стає зле від алкоголю, Микола-лісник дає Марії специфічні «лікувальні» поради [12, 12], селянам ввижається нечиста сила.

Так само як соціум характеризує Дарусю, героїня бачить його. «Вони таки не мають смальцю в голові а Бога в череві, її сусіди, бо думають, що вона дурна. А Даруся не дурна – вона солодка» [12, 5]. Вона не чекає від людей допомоги, адже вони самі собі допомогти не можуть. Щодо солодкості Дарусі, то ця лексема, як і лексема «дурний», проходить через твір і використовується для характеристики Дарусі, при чому кожен раз несе нове смислове навантаження. С. Сипливець, розглядаючи образ Дарусі в руслі психоаналізу, стверджує, що Даруся солодка, оскільки: 1) вона жінка (сексуальність, жіночність), і це Даруся відкриває в собі після нічного купання з Іваном Цвичком; 2) солодке дитинство (цукерки) – гірке майбутнє. Маленьку Дарусю батько називає солодкою дитиною, використовуючи це слово як ласкаве, дорослу Дарусю вже люди називають солодкою, але використовуючи це слово як евфемізм до слова «дурний».

Відповідно до філософії екзистенціалізму людина осмислює своє існування протягом життя й несе відповідальність за кожен учинок, тому не може пояснювати свої помилки «обставинами». Кінцевим результатом є ідеальна свобода людини – свобода особистості від суспільства. Людина за своєю природою приречена бути вільною, але соціальні зв'язки та обов'язок заважають їй. Даруся досягає такої свободи і з власної волі, і з волі суспільства. Осуджена за те, що є собою, вона стає чужою для суспільства і вільною.

Концептуалізація жіночої статі у творах М. Матіос, пов'язана з активним художнім освоєнням гендерної проблематики, закономірно призводить до формування нового типу особистості жінки, проявленого в художньому образі «нової героїні» жіночої прози – жінки, яка усвідомлює драматизм свого буття в патріархальному світі, вбачає у творчості шлях до вивільнення з-під влади соціальних стереотипів і традиційних жіночих ролей, обстоє в добу розпаду і зневіри одвічні цінності: любов, толерантність, мудрість.

Нові сторінки з життя Дарусі відкриває II частина роману, де іншим героєм-викиднем є Іван Цвичок, чоловік із незначною фізичною вадою, через яку погано гово-

рить. Знову спостерігаємо таку ознаку як німота, ніби автор намагається натякнути на прислів'я «Мовчання – золото». Але, якщо Даруся говорить лише з батьком і так допомагає собі, то слово Івана є для нього зброєю, якою він обороняється від людей. «Здавалося, він був одночасно завжди і скрізь» [12, 35]. Люди вважають його дурним, адже він голосно говорить про вади суспільства, які інші розуміють як звичайні явища, адже він господар свого життя і тому не залежить від соціуму. Його несподіване щастя з Дарусею не дає спокою односельцям: «Хіба нормальна людина буде отако сидіти посеред білого дня і слухати, як дурний у дримбу грає?.. Господар не для того, щоби у дримбу жінці грати» [12, 34]. Прикметно в контексті зв'язку цих героїв, що Даруся залишає свій вінок на гіллі, наче прощається з минулим життям і йде назустріч новому. Змінюється і постійний вираз її обличчя – замість сліз і нерухомості Даруся ледь усміхається, а на Івана дивиться тепло і по-домашньому. Можна сказати, що спершу Даруся пробудила лише співчуття в Івана, але наприкінці другої частини бачимо еволюцію їхніх почуттів: якщо спочатку він опікується нею як батько – дитиною, то потім – як чоловік – жінкою. Коли Іван Цвичок був біля Дарусі і грав на дрибмі, у жінки переставала боліти голова. Малоговоркий Цвичок змінювався біля сироти, у нього прокинувся дар співрозмовника. Кохання Івана Цвичка до Дарусі є почуттям множинним. Переважає святе, високе ставлення до жінки. Від любові навіть Даруся почала говорити, хоч це були декілька слів, які вирвалися в найемоційніші моменти. Проте Даруся й Іван Цвичок приречені на самотність і вигнання в суспільстві.

Причину внутрішнього неприйняття суспільства Дарусею слід шукати не просто у дитинстві, а в реаліях буття того соціуму, в якому вона зростала [17, 12]. Невипадково Марія Матіос на початку твору подає найголовніший, ключовий розділ «Михайлове чудо (драма найголовніша)» про передумови, умови народження, виховання і перші кроки солодкої Дарусі. З огляду на стиль, філософське підґрунтя, особливості композиції, сюжету можемо наголошувати: письменниця не мора-

лізує і не пропонує однозначну авторську оцінку. Водночас змальоване суспільство – своєрідний маркер тодішньої соціальної дійсності.

Саме жіночі образи Марії Матіос постають своєрідними «ретрансляторами» тих історичних процесів, що відбувалися протягом ХХ ст. на західноукраїнських землях. Саме жіночі долі яскраво ілюстрували перебіг суспільно-історичних процесів, змальовуваних письменницею. Мисткиня вдало поєднує специфічний західноукраїнський колорит, міфологічні образи та сюжети з реальним історичним буттям народу. Б. Червак стверджує: «Маємо на дивовиж «свіжу» прозу, де синтезовано колорит місцевого буковинського фольклору з елементами імпресіонізму, сюрреалізму й екзистенціалізму» [18, 53]. М. Матіос працює з жанром сімейної саги, її твори охоплюють життя родини в декількох поколіннях. Основною особливістю прози письменниці можна також вважати концептуальну «зануреність» в історію країни. Р. Харчук зазначає: «Саме завдяки українській історії, яка є об'єднуючим чинником нації, М. Матіос перетворюється на письменницю загальнонаціональну» [18, 54]. Крізь призму життя звичайних селян, насамперед, крізь призму жіночих долі, спотворених війнами та історичними катаклізмами, що випробовують їхні характери, письменниця розповідає про історію України.

Список використаних джерел

1. Ведмідь І. Три життєві уроки «Солодкої Дарусі»: спроба акцентувати деякі проблеми роману Марії Матіос / І. Ведмідь // Дивослово . — 2007. — № 6. — С. 12—14.
2. Вірич О. Екзистенціал самотності в романі М. Матіос «Солодка Даруся» / О. Вірич // Науковий вісник МДУ ім. В. Сухомлинського : зб. наук. пр. — 2012. — Вип. 4.9. — С. 30—38.
3. Гнатюк О. Прощання з імперією: Українські дискусії про ідентичність / О. Гнатюк. — К. : Критика, 2005. — 528 с.

OKSANA SHUKAY

Київ

WOMEN'S IMAGE AS AN INTERPRETIVE MODEL OF EVENTS OF NATIONAL HISTORY (FOR EXAMPLE, MARY MATIOS NOVEL «SWEET DARUSYA»)

In his novel «Sweet Darusya» Maria Matios interprets the key problems of national history of 30th–50th years in XX century. In particular, it focuses the reader's attention on the image of Hutsul life, which constantly discriminated by the occupation regimes of Romanian, German and Soviet power. The writer tries to see how essential changes take place in human psychology in its outlook, in the perception of the world.

4. Голобородько Я. Соціумний інтер'єр чи психологічний дизайн? : (художні дилеми Марії Матіос) / Я. Голобородько // Слово і Час. — 2008. — № 12. — С. 81—85.
5. Гончар Ю. Гендерна інтерпретація роману Марії Матіос «Солодка Даруся» / Ю. Гончар // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія : наук. записки. — Черкаси : ЧНУ, 2006. — Вип. 5. — С. 60—68.
6. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн / Тамара Гундорова. — К. : Критика, 2005. — 264 с.
7. Жила С. «Трагедія, адекватна історії»: [роман Марії Матіос «Солодка Даруся» та читацька конференція за цим твором] / С. Жила // Українська література в загальноосвітній школі. — 2007. — № 3. — С. 6—12.
8. Жила С. «Час, що для людей є долею»: роман Марії Матіос «Солодка Даруся» / С. Жила // Теоретична і дидактична філологія : зб. наук. пр. — Переяслав-Хмельн., 2012. — Вип. 13. — С. 135—145.
9. Камю А. Бунтующий человек. Философия. Политика. Искусство: [сб. : пер. с фр.] / А. Камю ; [пер. с фр., общ. ред., сост. предисл. и прим. А. М. Руткевич]. — М. : Политиздат, 1990. — 415 с.
10. Мартинець С. «Солодка Даруся» з солоним присмаком / С. Мартинець // Україна молода. — 2008. — № 2. — 3 черв. — С. 12.
11. Матіос М. Вирвані сторінки з автобіографії / М. Матіос // Львів : ЛА Піраміда, 2010. — 366 с.
12. Матіос М. Солодка Даруся: драма на три життя : [повість] / Марія Матіос. — Львів : Піраміда, 2007. — 185 с.
13. Матіос М. «У моїй лівій руці зосереджено все моє серце, письменницький досвід і жадоба знань» / Марія Матіос // Українська культура. — 2006. — № 3—4. — С. 14—15.
14. Павличко Д. Безодня, куди страшно заглянути : (Матіос М. Солодка Даруся. — Львів, 2004) / Дмитро Павличко // Літ. Україна. — 2005. — Ч. 2 (20 січ.). — С. 6.
15. Романенко О. Семіосфера української масової літератури: Текст. Читач. Епоха / Олена Романенко. — К. : Приватний видавець Якубець А. В., 2014. — 364 с.
16. Сипливець С. «Історія, яка ніколи не припиняє їхати колесами по людях...» : (До вивчення твору Марії Матіос «Солодка Даруся») / С. Сипливець // Українська література в загальноосвітній школі. — 2007. — № 3. — С. 12—13.
17. Сущенко М. Про феномен прози Марії Матіос / М. Сущенко // Літературна Україна. — 2002. — № 4. — С. 3—33.
18. Червак Б. Символіка часу у творах Марії Матіос / Б. Червак // Слово і Час. — 2000. — № 4. — С. 52—53.

Through the prism of the lives of normal people in ordinary villages, primarily through the prism of women's lives, which distorted are by historical wars and disasters test their characters, the writer tells us about the history of the country.

Key words: Maria Matios, conceptual reception, women's fate, discrimination, historical aspect, historical cataclysms, a national tragedy.

ОКСАНА ШУКАЙ

г. Киев

ЖЕНСКИЙ ОБРАЗ КАК ИНТЕРПРЕТАЦИОННАЯ МОДЕЛЬ СОБЫТИЙ НАЦИОНАЛЬНОЙ ИСТОРИИ (НА ПРИМЕРЕ РОМАНА МАРИИ МАТИОС «СЛАДКАЯ ДАРУСЯ»)

В романе «Сладкая Даруся» Мария Матиос интерпретирует ключевые проблемы национальной истории 30–50-х годов XX века. В частности, она сосредотачивает читательское внимание на изображении жизни гуцулов, постоянно подвергающихся дискриминации со стороны оккупационных режимов румынской, немецкой и советской власти. Писательница пытается проследить, как происходят существенные изменения в психологии человека, в его мировоззрении, в восприятии мира. Сквозь призму жизни обычных селян, прежде всего, – женских судеб, искаженных войнами и историческими катаклизмами, испытывающими их характеры, писательница рассказывает об истории страны.

Ключевые слова: Мария Матиос, концептуальный прием, женская судьба, дискриминация, исторический аспект, исторические катаклизмы, национальная трагедия.

Стаття надійшла до редколегії 05.11.2016

УДК 821.411.16'06.09

ПОЛИНА ШУЛЫК

г. Каменец-Подольский

shulyk.polina@kpnpu.edu.ua

ФЕНОМЕН АНДРОГИННОСТИ В ИЗРАИЛЬСКОЙ ЖЕНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ

В статье исследуется проблема андрогинности в израильской женской литературе, где изучаемый феномен представлен неоднозначно. В произведениях Йоны Волах и Нурит Зархи андрогинное поведение героинь обусловлено как стремлением к социальной адаптации, так и попыткой осмыслить внутреннее неприятие своего гендерного и даже физиологического определения. Творчество Орли Кастель-Блюм, Цруи Шалев, Майи Арад, Савион Либрехт представляет другой канон андрогинности, в котором стремление соответствовать нормативам другого пола приводит к маскулизации / феминизации в обществе. Маскулинное поведение женщин в их жизни – сознательный выбор, который призван изменить низкий статус женщины, заложенный традицией в библейских и талмудических текстах.

Ключевые слова: Библия, женская литература, андрогинность, гендер, социальный статус, модели поведения, социальная адаптация

Слово андрогин, несмотря на его ясные греческие корни: *андр* – «мужчина» и *гине* – «женщина», включает в себе множество смыслов. Древние греки могли использовать это слово и как синоним к слову гермафродит, и как явление, объясняющее свойственное людям любовное влечение друг к другу. Именно об этом «Пир» Платона, где автор

излагает легенду о людях-андрогинах, разделенных обеспокоенным Зевсом на две половины – мужскую и женскую [10]. И хотя сейчас *андрогинность* описывает, скорее, психосоциальные, нежели физиологические или анатомические характеристики, а слово *андрогин* указывает на человека, «который не подходит ни под определение маскулинной,